

הכנסת העשרים

יוזמים: חברי הכנסת אילן גילאון
עמיר פרץ

4084/20/פ

הצעת חוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם (תיקון – תחולת החוק על עובדי מחשוב),

התשע"ז–2017

1. ביטול סעיף 13א – בחוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, התשנ"ו–1996¹, סעיף 13א – בטל.

דבר הסבר

על פי דוח הרשות לחדשנות שהוגש ב-22.6.16 לראש הממשלה, בעשור הקרוב יחסרו בישראל 10,000 מהנדסים ומתכנתים. הנסיגה הזו בתחום שבו ישראל מצטיינת נובעת מ"בריחת מוחות" מהסוג הפשוט ביותר: עובדי מחשוב שאינם מרוצים מהתנאים ומהגנתה של המדינה עליהם, עוזבים את הענף או ממשיכים לעסוק בתחום במדינה אחרת.

הצעת חוק זו נועדה לבטל עוול היסטורי שנקבע בחוק ההסדרים בשנת 2002, שהחריג עובדי מחשוב מההגנות של השוואת תנאים והחשבתם כעובדי המעסיק בפועל בהעסקה ממושכת לפי חוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם. בדיון ב-2002, נאמר שעובדי המחשוב נהנים מתנאי העסקה מועדפים, ולכן ההעסקה הקבלנית היא למעשה לטובתם. במציאות של שנת 2017, זה כבר אינו המצב. עובדי ענף המחשוב סובלים מאי ביטחון תעסוקתי, הם מפוטרים חדשות לבקרים, נפלטים משוק העבודה בהגיעם לגיל 45, והם עובדים כתף אל כתף עם עובדי מחשוב בהעסקה ישירה, אך בתנאים פחותים.

התפיסה המעוותת של עובדי המחשוב, כפי שהיא מתבטאת בסעיף 13א לחוק היא בין הגורמים העיקריים למחסור בכוח האדם בתחומים אלו. התפיסה הגורסת כי עובדי המחשוב מועסקים בשכר גבוה ולכן אינם זקוקים להגנת המדינה מתעלמות בבוטות מהעובדה כי לחלקם תנאים סוציאליים המזכירים את אלו של עובדי הניקיון. עובדי ההיי-טק מתמודדים עם גלי פיטורים עולמיים, משברים כלכליים תכופים ותוחלת חיים מקצועית קצרה, וזקוקים להגנה על זכויותיהם.

לפי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, רק 11.1% מהעובדים בתחום ההייטק הם מבוגרים מעל גיל 55. הענף הזה מאופיין בחוסר ביטחון תעסוקתי מן הבולטים במשק, ועובדים רבים מדווחים כי הם חווים את

¹ ס"ח התשנ"ו, עמ' 201.

איום האפשרות לפיטורים באופן יומיומי. עובדים בתחום ההיי-טק המאבדים את מקום עבודתם לאחר גיל 45 מתקשים למצוא עבודה חדשה, ומקומות העבודה שלהם, שאינם מעסיקים אותם ישירות, אינם לוקחים אחריות על עתידם המקצועי של העובדים שהקדישו להם את מיטב שנותיהם.

המאבק נגד רמיסת זכויות העובד ומהלכי פיטורים ללא הבחנה אינו נחלתם הבלעדית של עובדי מפעלים קשי-יום באזור הפריפריה הרחוקים. אל לנו לפגוע בעובדי המחשוב המוכשרים והחשובים על סמך סטריאוטיפים ודעות קדומות חסרות כל בסיס. הצעת חוק זו תחיל את ההוראות החשובות הנוגעות להשוואת תנאים של עובדי הקבלן גם על עובדי המחשוב, ותמנע את האפליה השגויה והמחפירה של אוכלוסיית עובדים זו.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ד באדר התשע"ז – 22.3.17